

SVANTE SJÖBERG

EN PORTALGESTALT I KARLSKRONAS MUSIKLIV I DET TIDIGA 1900-TALET

Dokumentation sammanställd

av

Leif Karlsson 2010

Omslagssidans bild:
Musikdirektör Sjöbergs porträtt
i relief på gravvården,
Vämö kyrkogård.

Svante Leonard Sjöberg (1873-1935)

Bild: BLM

Jag ska först försöka se lite på hur det började; alltså historien om **Svante Sjöberg**. Redan det faktum att han var en karlskronason och sedan efter musikstudier hade sin huvudsakliga verksamhet förlagd i Karlskrona var lite ovanligt för sin tid. Tidigare hade ledande musikpersonligheter i staden haft sina rötter i Tyskland eller hitflyttat från andra landsändar.

Hans far, Johan Valdemar Sjöberg var född 1847 i Karlskrona, avliden där även 1926. Hans mor Karolina Håkansdotter föddes i Lösen 1839. Bostaden, och alltså Svantes barndomshem var beläget på Ö. Prinsgatan 15. Senare (1905) blev Rosenfeldtsfolkskolan byggd där. Det heter att fadern var guldsmed. Klart är emellertid att han även var kyrkovaktmästare. Så var i varje fall förhållandet när **Svante** som 11-åring skrevs in som elev vid Högre Allmänna Läroverket hösten 1884. Även titel på fadern som skolvaktmästare finns. Ja, kyrkans och folkskolans verksamhet var ju länge starkt bundna vid varandra. Kyrkans personal och då speciellt kantorer och klockare kunde vara ålagda att även vara skollärare. Det departement som hade både skola och kyrka inom sin domän var ju Ecklesiastikdepartementet. Detta upphörde formellt först år 1968.

Nu blir det väl en tanke som ligger nära till hands. att den lille gossen fick följa med sin far när han hade sysslor att sköta i kyrkan. Vi förstår då att **Svante**, som liten gosse blev väldigt imponerad av den gamle farbror som satt där inne och spelade orgel. – Ja, denne farbror, det var Johan August Askling och **Svante** kom att få sina första musikaliska lärospån av denne farbror. Då Askling även var lärare på Läroverket och **Svante** blev elev där 1884 kom förstås en del kunskaper honom till del där också.

Vem var då J. A. Askling ?. Född 1822 kom han till Karlskrona 1847 som organist och kantor i Heliga Trefaldighetskyrkan som till året innan tillhört Tyska församlingen i Karlskrona och därefter vid sammanslagning kom att ingå i Stadsförsamlingen. Senare (1868) blev han även organist i Fredrikskyrkan. Det kan tilläggas att Asklings föregångare i Heliga Trefaldighetskyrkan (Tyska

församlingen) var musikdirektören G. E. Winroth, en mycket skicklig klaver-spelare och nitisk lärare med bl.a. många pianoelever, (flickor i varierande åldrar). Ja, det låg i tiden att just flickor skulle spela piano.

Vidare uppgifter om Askling citeras nedan vid minnesorden efter hans död 10 mars 1901, men jag vill först nämna några få andra detaljer om honom. Han hade även en del undervisning i musik och sång i stadens läroverk. Det berättades att han hade svårt att hålla styr på gossarna där som kallade honom ”tjä-regubben”. Hans sätt att vid tonträffningsövningar på svarta tavlan föra pekpinnen över notlinjerna hade erinrat något om rörelser man gör när man tjärar tak. - En gång hade man hittat på att ta bort den kritbit som brukar ligga vid svarta tavlan och ersätta den med en sockerbit. – Gossarna hade ofantligt roligt när han försökte rita notlinjer med sockerbiten. Privat var Askling en gladlynt man som trivdes mycket bra i ungdomligt sällskap och under mera lösliga former ledde han en sångkör på 1870- och 1880-talen som till stor del rekryterades från äldre läroverkselever. Han hade även som man säger ”flera strängar på sin lyra”. Sålunda annonserade han 1877 om att förmedla köp av ”Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orgel-Harmonier till samma priser som å fabrikerna äro gällande”

När han avlidit 10 mars 1901 skrevs i Svensk Läraretidning följande, där jag låter texten tala för sig själv:

J. A. Askling. *I Karlskrona afled den 10 d:s organisten och kantorn i stadsförsamlingen, läraren i sång och musik vid högre allmänna läroverket i sagda stad, musikdirektören Johan August Askling.*

Han var född 1822 i Hagby, Kalmar, där hans fader var kantor. Sedan sonen vid 16 års ålder aflagt organistexamen i Kalmar, tjänstgjorde han ett par år i Torsås såsom organist men ägnade sig under tiden åt musikstudier med den ifver, att han 1840 tog organistexamen vid musikalska akademien i Stockholm, där han 1855 undergick organist- skolkantorsexamen samt 1859 musikediktörs-examen.

Redan 1844 hade han aflagt folkskollärarexamen och 1846 blifvit ordinarie folkskollärare i samma stad, där han ock tidtals vikarierade som sånglärare vid seminariet och som domkyrkoorganist. År 1847 blef han kantor och organist vid Trefaldighetskyrkan i Karlskrona, hvilken befattning 1868 förenades med motsvarande syssla vid Fredrikskyrkan. År 1850 blef han vikarierande och året därpå ordinarie lärare i sång och musik vid elementarläroverket i Karlskrona (senare ombildat som Högre Allmänna Läroverket). Notarie i stadsförsamlingens kyrkoråd blef han 1867 och i skolrådet 1876.

Sedan 1860 var Askling ordförande i Östra och Medelstads härads organist-, kantors- och folkskollärareförening. År 1881 erhöill han kungliga medaljen i guld för medborgerliga förtjänster.

Bland af honom utgifna tondikter märkas: ”Förgät-mig-ej, kvartett för mansröster, musik till kantater vid invigningen af Karlskrona nya läroverkshus 1882

och vid firande af svenska folkskolans 50-åriga jubileumsfest 1892, hymner, kvartetter och trios.

Död ogift, sörjes han närmast af två systrar och svåger.

Så långt den hedersamma beskrivningen av Askling. Han blev alltså 79 år, en relativt hög ålder för sin tid. Han var också med när Stadsförsamlingens kyrkokör grundades 1892 då på dess första framförande 15 mars en hymn **"Böner så varma"** komponerats av Askling som då var i 70-årsåldern. Dirigent var folkskolläraren J. J. Blomberg. På det sättet startade Fredrikskyrkans körverksamhet. Det första initiativet till kören kom från grossh. Isak Berg som frågade Blomberg om denne, som redan var ledare för en lärarkör ville ställa upp. Bergs önskan var *"en kyrkokör som skulle leda psalmsång och även på någon högtidsdag avsjunga en hymn och härigenom fylla ett länge känt behov"*. Något sådant verkar just då ha legat i tiden ty Lunds stifts kyrkosångarförbund bildades också det året.

Svante Sjöberg kom så upp i tonåren fast besluten att musiker, det skulle han bli. Organisten Askling gav honom grunderna i musikens mysterier som behövdes för att sedan komma in på högre musikutbildning. Det blev då Musikkonservatoriet i Stockholm där han skrevs in 1893. Där var han bl. a. studiekamrat med Otto Olsson, den sedermera så kände organisten i Gustav Vasa kyrka där i staden och blivande professorn. Denne erinrade sig många år därefter, när de första gången möttes, **Svante Sjöberg** som en smärt, mörklockig, spänstig ung man. Sjöberg var då 21 år och skulle snart upp i organistexamen, som han också klarade med glans 1895.

Utbildningen vid konservatoriet avslutades 1897. Det hade då varit bl. a. några terminers studier för Joseph Dente i kontrapunkt. - J. Dente (1838–1905) var svensk violinist, dirigent och tonsättare. Även Conrad Nordqvist (1840–1920) hade han studerat för då och det var en mångsidig man; violinist, altviolinist, hovkapellmästare m.m. Denne kände väl till förhållandena från förr när Musikaliska sällskapet fanns i Karlskrona. Det sällskapet hade somnat in 1886 men hade funnits från 1815, grundat av den legendariske Israel Nordvall. Conrad Nordqvist hade nämligen under 1860-talet medverkat där då som gästande dirigent och musiker. - Det skulle senare visa sig att **Svante Sjöberg** kom att spela altviolin, även offentligt faktiskt, och det är väl inte en alltför djärv gissning att det blev viss undervisning däri meddelad av Conrad Nordqvist.

Under 1897-1901 finns notering om att **Svante** vikarierade som musiker i Fredrikskyrkan. Då detta var den tid då han även utbildade sig i Stockholm och Berlin blev det förstås bara vissa månader han kunde tjänstgöra i sin hemstad. Under dessa år var ju den förre organisten Askling gammal och hade i huvudsak avslutat sin musikaliska gärning. Kring denna tid ryckte en man emellanåt också in som dirigent i dessa sammanhang. Han hette J. J. Blomberg och var annars överlärare i en folkskola men dirigerade körer emellanåt. Vad gäller undervis-

ningen på Högre Allmänna Läroverket så konstateras att från och med vårterminen 1893 blev Askling tjänstledig och hade i praktiken slutat sin lärartjänst. Adjunkten Nils Lundborg, en jovialisk äldre man med skepparkranssskägg som normalt undervisade i tyska och svenska trädde då dessutom in som vikarie för Askling på Läroverket. Lundborg hade varit mycket aktiv under Musikaliska Sällskapetets sista år, bl. a. som bas i manskvartettsång. - Ja, man kan säga. att det blev några improviserade mellanår tills **Svante Sjöberg** blivit färdigutbildad 1902 och mera på allvar kunde axla de olika befattningarna.

Vad gäller Sjöbergs kompositioner så anses de ansluta sig till den senromantiska traditionen och ligger väl inte så långt ifrån hans kompositions lärare Max Bruch i stil. Nationalromantiken var ju på modet åren kring 1900 och det kan ju då kännas naturligt att Svantes troligen mest kända och spelade verk för stor orkester blev "**Gustaf Vasa ouvertyr**" - Vördnaden för "Kung Gösta" var då stor i landet.

Från studieåren finns det flera exempel även på mindre kompositioner. En har beteckningen "**Ett afsked**" och har den blygsamma tilläggsförklaringen: "**Försök till sång för tenorbaryton med piano af Svante Sjöberg**". Den är daterad i maj 1894 i Stockholm.

Det man kanske inte tänker på i första taget är att det även fanns en humoristisk sida hos **Svante**, i varje fall under ungdomstiden. Sålunda skrev han år 1896 i Stockholm ett stycke som heter "**En sorglig visa**". Texten lyder, och jag tycker den är ganska dråplig:

"Förgäfves jag jagat, tills trött jag dignat att hinna den fjärran skymtande lyckan. Jag är en krympling, som jagar en fåle, och sliter förgäfves med den nötta kryckan. Och hvart jag blickar så ser jag andra, som dignat, som snyfta, som kvida och ropa. De jagat som jag efter lifvets lycka, och krymplingar äro de allihopa."

Stycket bör väl ha tillkommit i samband med studierna. Jag tycker det vilar en viss studentikos stämning över den och återges nedan.

En sorglig visa.

Andante.

För-gäf-vas jag

ja-got, tills hört jag dig-met att hin-na den fjär-raa skym-tande

lyckan: jag är en kryp-pling, som jag-ar en

dim. mf f mf

fä-le, och sliter för-gäf-vas den nat-ta kryck-an.

mf

mf cresc.
 Och snart jag blickar på ser jag andra, som elgnat, som

cresc.

e poco accelerando
 demsta, som kvada och ropa.

a tempo
 De jagat som jag efter lif-veto

a tempo
e poco accelerando f dim.

f dim.
 lycka, och triumfånger ä-ro da al-li-hopa. (Herje).

dim.

dim.

dim.

pp

28.1.96.
 Skj

Som ett annat smakprov från elevtiden väljer jag här:
"En visa för mansröster". Det är skrivet som en manskvartett och är daterat den
 21 feb. 1897 i Stockholm.

En visa.
 (för mansröster).
 Svante Fiskery

Allegretto.

Tenör I.
Tenör II.
Bassi I.
Bassi II.

Le-na, väl-lukts-ri-ka bläsa himlens
 Le-na, väl-lukts-ri-ka bläsa himlens
 vä-der; vrek-en-do
 vä-der; äng och lun-der li-ka vrek-en-do
 bä-ra bröl-lopsklä-der di-mi-mi-endo
 bä-ra, bä-ra bröl-lopskläder.
 bä-ra bröllopsklä-der di-mi-mi-endo
 Minsta vä och ko-ja strå-la ljus och
 Minsta vä och ko-ja stråla ljus och
 Min-sta vä, minsta vä och ko-ja

tyc --- ka; cresc --- en --- do
 tyc --- ka; hvardags-sta²-kets bo --- ja
 cresc --- en --- do
 strå-la ljus och lycka; hvardags-sta²-kets bo --- ja
 di - mi - nu - en - do
 lik en krans vi tyc --- ka.
 lik en krans, lik en krans vi tyc - ka.
 lik en krans vi tyc --- ka.
 di - mi - nu - en - do
 jub - la
 Ta --- sen ty --- sta jub-la nu och
 Ta --- sen än så ty --- sta jubla nu cresc och
 Ta --- sen ty --- sta jubla nu och
 nu och pri - sa.
 cresc
 en --- do
 pri --- sa.
 pri --- sa.
 en --- do
 pri - sa.
 Täll en tan-ke kungs sta
 blir han strak en vi --- sa, blir han strak en

ritard. *Le-na, väl-luktsri- - - ka*
vi - - sa. Lena, väl-luktsri - ka
 ritard. *a tempo*
blå-sa him-lens vä² - - - der; *cresc - -*
blåsa him-lens vä² - - - der; äng och lunder *cresc - -*
en - - do
li - - ka bä²-ra bröllops klä² - der,
- en - - do
bä²-ra bröllops-klä² - - - der *(A. T. Gellerstedt)*
ritardando *ritardando* *21.2.97.*
bä²-ra, bä²-ra, bä²-ra bröllopskläder.

Texten i ovanstående lyder i utskrift: Lena, välluktsrika blåsa himlens väder; äng och lunder lika bära bröllopskläder. Minsta vrå och koja stråla ljus och lycka; hvardags-stökets boja lik en krans vi tycka. Väsen tysta jubla nu och prisa. Vill en tanke knysta blir han snart en visa. Lena, välluktsrika blåsa himlens väder; äng och lunder lika bära bröllopskläder

Författaren Albert Theodor Gellerstedt (1836-1914) var en mångsidig man och känd som arkitekt, akvarellist, grafiker, essäist och skald. Bl. a. också professor vid Tekniska Högskolan i Stockholm.

Generellt sätt kan sägas att under Svantes studieår tillkom ett flertal små kompositioner, kanske i antal de flesta som han över huvud taget gjorde. Gustaf Wasauvertyren för stor orkester från 1901 blev framförd flera gånger av landets främsta orkestrar och blev även spelad i Tyskland. Den kompositionen får väl ses som Svantes egentliga examensprov i Berlin. Flera mindre saker kom till, som ex.vis två motetter, en i B-dur och en i d-moll. Bägge är daterade i Stockholm 1 dec. 1896.

Här, ett litet stycke med beteckningen "**Allvar**, - sång för en lägre röst med piano" Op. 1 Nr 2 tillkommen i Stockholm 15 juni 1897.

Tu Tu Malilda Linden.

Allvar

Adagio. *Svante Jönberg. Op. 1, Nr 2*

Lång. *Piano.*

Lifvet är kort! Längre är döden,

Längst är den fråga, som heter e-vighet! Skrrar jag ned i dess

dunkla flöden, Ser jag mot en gata, hoars lösning ing-en vet.

Glädjen är kort! Längre är smärtan! Längst är den smärta, som

stum och ensam går! Ensam är en hvar. Världen är full af hjärtan,

Men, hvarje hjärta blott sig själf förstår! (Ellen Lundberg f. sigblom).

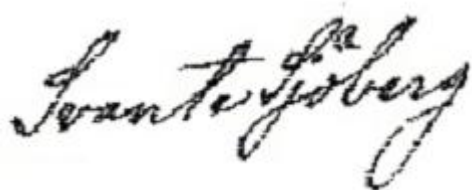
Sigblom 1869

Texten i ovanstående lyder, och den är ju allvarlig som titeln antyder:

Lifvet är kort! längre är döden, Längst är den fråga, som heter evighet! Stirrar jag ned i dess dunkla flöden, Ser jag mot en gåta, hvars lösning ingen vet. Glädjen är kort! Längre är smärtan! Längst är den smärta som stum och ensam går! Ensam är en hvar. Världen är full af hjärtan, Men, hvarje hjärta blott sig själf förstår!. Texten är av Ellen Lundberg som framgår i noterna. –(Okänd).

Ja, så kallad underhållningsmusik var nog inte Svantes stil. Det var människans djupare uttryck och behov han gjorde sig till tals över.

En Svante Sjöbergautograf:

A handwritten signature in dark ink, reading "Svante Sjöberg". The script is cursive and fluid, with the first name "Svante" and the last name "Sjöberg" clearly distinguishable.

Då **Svante** studerade en längre tid för Joseph Dente, och då i kontrapunkt, kan man nog också tänka sig att han även tog intryck av denne sin lärare som även var en framstående violinist och hade turnerat i Europa. Hur som helst, det kom till en Sonat för violin och piano som Op. 2 år 1899. Den dedicerades till professor Sven Kjellström, violinisten och Alfred Roth, pianisten. Ja, de två spelade ju mycket tillsammans. Vi kan se här bara i inledningen av sonaten att **Svante** som ju var en framstående klaverspelare gärna ville ha händerna fulla med många ackompanjemangsnöter (lite småvarmt som Janos Solyom har sagt ibland). Sonaten blev prisbelönad och lät tryckas av Musikaliska konstföreningen, Stockholm. De två första av de tre satserna blev framförda i samband med en konsert i stadshotellets stora sal 15 okt. 1917 av Karlskrona Orkesterförenings förste konsertmästare Carl Stjernberg och med **Svante** själv vid pianot. I senare tid (1976) har den spelats in av Peter Engström, violin och Martin Lindström, piano, två framstående musiker.

Det kan tilläggas att Musikaliska Konstföreningen är en gammal ideell förening som har som motto att stödja och uppmärksamma tonskapelser som i andra sammanhang haft svårt att bli uppmärksammade.

Omslagssidan till Svante Sjöbergs violinsonat. Tryckning 1899 bekostad av Musikaliska Konstföreningen.

SONAT.

I.

Svante Sjöberg, Op. 2.

Allegro.

Violin. *sul G* *p quasi ad libitum* *ritard.* *a tempo* *mf*

PIANO. *p* *ritard.* *a tempo* *mf*

M. K. 66

Första notsidan (klaver) i Svante Sjöbergs violinsonat.

SONAT.

Violin.

I.

Svante Sjöbery, Op. 2.

Allegro.

p quasi ad lib. *rit.* *a tempo* *mf* *f* *mf* *dimin.* *cresc.* *f* *ritard.* *a tempo* *p* *cresc.* *ff* *p* *cresc.* *f* *ff* *1* *1*

M. K. 66

Första notsidan (violin) i Svante Sjöbergs violinsonat.

Under hans slututbildning, om man så får säga, som skedde i Berlin 1900-1902 blev det studier i olika omgångar för framförallt Max Bruch i komposition, men även R. Hausmann i dirigering, O. Becker i orgel, Heymann i piano bl. a. Studierna i Berlin möjliggjordes av ett stipendium.

Det blev förstås ett flertal elevarbeten gjorda där. - En enklare sång med pianoackompanjemang som jag tittat på heter *"Nun ist der Sommer gegangen"* och är daterad i Berlin 1901 som Opus 4 nr 1.

Verksamheten i Karlskrona som etablerad musiker.

Under de sista månaderna i Berlin för **Svante** var det kris i musikklivet i Karlskrona. Carl Stjernberg som tagit initiativ att grunda Musikföreningen 1899 hade blivit långvarigt sjuk och kunde då inte dirigera. Man hade hankat sig fram med tillfällige dirigenten, folkskolläraren J. J. Blomberg i kören, men till slut blev man helt utan. Vad hände ?. Jo; **Svante** lyckades avsluta studierna i Berlin någon månad tidigare än planerat och kunde på så sätt få styrfart på den musikaliska skutan i mars 1902. Vi får hoppas att han hade fått lov av Max Bruch för detta.

Den första konserten som sedan gick av stapeln med **Svante** delvis vid rodret skedde 29 april 1902. En inhyrd liten orkester "Krausses kapell" fanns på plats och herr Krausse själv dirigerade då Schumanns pianokonsert som exekverades med solisten Elsa Rudberg. Kapellet bestod av både stråk- och blåsmusiker. Sedan var det på konserten så också plats för **Svante** att dirigera ett antal sånger för sopran, med kör och piano. Två trogna musiker i stadens musikkliv medverkade då: fru Anna Levertin, sopran, och rådmannen Arvid Elliot, pianoack. och därtill Musikföreningens kör. Ja, den föreningen bestod i huvudsak av körmedlemmar, men där fanns några instrumentalister också.

Carl Stjernberg (1873-1929)

Carl Stjernberg hade på 1890- talet studerat på Musikkonservatoriet i Stockholm och tog alltså initiativ till att grunda Musikföreningen i Karlskrona 1899. Han var god violinist men framträdde vid konserter även som pianist och dirigent. I sin yrkesroll för övrigt var han köpman. Carl hade även en bror, Arvid, urmakare till yrket. (Verkstaden var där Trossö vårdcentral nu ligger). Han spelade cello och var flitigt med i verksamheten.

Det första större arrangemanget med **Svante** i ledningen för Musikföreningen skedde följande år, nämligen 19 april 1903. Då hade han blivit "varm i kläderna" och gav sig på "Skapelsen", oratorium i 3 avdelningar för soli, kör och orkester av Joseph Haydn. Sopranen fru Levertin m. fl. medverkade tillsammans med den inhyrda orkestern "Kungl. Vendes Artillerireg. musikkår". Den var annars stationerad i Kristianstad.

Så blev det flera uppdrag för denne man med de höga idealen och han hamnade snabbt i en intensiv musikverksamhet i sin hemstad. Redan år 1901 hade han utnämnts till musiklärare vid Karlskrona Högre Allmänna Läroverk. Jag har inga uppgifter om hans lärarverksamhet där som jag har beträffande föregångaren Askling, men det har dock sagts att han gärna stötte till eleverna med pekpinnen och att han hade respekt med sig.

Även på Flickläroverket i staden undervisade han. År 1902 erhöll han som det hette "organist-, kantors- och klockaretjänsterna" inom Karlskrona stadsförsamling. Samtidigt därmed övertog han ledningen av Fredrikskyrkans kör.

Fredrikskyrkans kör 1907. Svante Sjöberg i "hösätet". Bild: BLM

Vid sidan av detta var han alltså dirigent för Musikföreningen. Denna förenings konserter gav ganska blandade program då där förutom kör och sångsolister även fanns några få medlemmar som trakterade stråkinstrument och piano. Någon symfoniorkester i staden fanns ännu inte så det blev dyrt att hyra in musiker från olika håll t. ex. vid framförande av oratorier. Detta kom senare **Svante** att medverka till att råda bot på.

Men vid Fredrikskyrkans orgel, där härskade **Svante Sjöberg**. Den gamla orgeln från 1764 tillverkad av Lars Wahlberg, Vimmerby blev 1905 ersatt av en romantisk orgel av Åkerman och Lund i Stockholm. Sedan 1987 är en rekonstruktion av den tidiga orgeln på plats och gjord av Grönlunds orgelbyggeri,

Gammelstad och 1905 års orgel ligger sedan dess nedmonterad. Orgelfasaden från 1764 är emellertid fortfarande kvar och anses mycket förnämlig. Det var alltså den s. k. romantiska orgeln som **Svante** kom att regera över under större delen av sin verksamhet.

Fredrikskyrkans orgelfasad från 1764

Bild: Wikipedia Commons

Jag har redan nämnt rådmannen Arvid Elliot. **Svante** kom snart att få en stark längtan efter att ha en egen orkester i Karlskrona att dirigera. Flera gånger emellertid kom Arvid Elliot till undsättning ty han var en driven pianist och kom att agera orkester från klaverutdrag.

Han beskrevs som en blid och sympatisk man. Han avled dock redan 1918, (född 1865). Tidvis var han även ordf. i Musikföreningen.

Rådman Arvid Elliot

Bild: Musikf. Karlskrona

Under ett antal år i Musikföreningens barndom hyrde man vid behov in musiker, ex. vis från Kungl. Vendes musikkår i Kristianstad. Även militärmusiker från Grenadjärregementet i Karlskrona m. fl. kom ibland också ifråga. Sådant blev aktuellt när ett oratorium skulle uppföras. Det blev ju dyrbart förstås och kunde inte göras så ofta.

Några få instrumentalister fanns emellertid bland Musikföreningens medlemmar, i varje fall under de ca 30 första åren. Sedan hade man ju sin kör med sångsolister.

En förening bildades i staden år 1903. Det var Karlskrona Föreläsningssällskap. Redan från starten blev den mycket lyckad. Snart sagt allt mellan himmel och jord kunde dryftas där. Det kan man se ur de gamla handlingarna. Det blev bortåt 40 föreläsningar och mer årligen. – I detta sammanhang kom även musiken in, där **Svante** medverkade med föredrag, varpå han framförde musik tillsammans med sina medmusikanter. Det blev då musik av den tonsättare som hade avhandlats för dagen.

Även i andra sammanhang blev **Svante** också en pionjär vid liknande föredrag. En sammanställning visar vilka föredrag med tillhörande musik som gick av stapeln under bara 1900-talets första årtionde:

År	1902	behandlades	Joseph Haydn
	1903	”	Ludvig v. Beethoven
	1904	”	W. A. Mozart
	1907	”	Robert Schumann
	1908	”	Felix Mendelssohn
	1910	”	Johan Sebastian Bach

Även under ett antal år härefter försiggick dessa framställningar. Lite senare i modern tid kunde liknande evenemang ledas av musikdirektörerna Torsten Wall eller Arne Stenbjörn (för att nu inte nämna hitresta gästande musiker). Sådana konserter med alltså en pedagogisk inriktning brukade hållas i Stadshotellets stora sal och hölls i ett relativt ”lättsmält” format.

När Robert Schumann således stod på dagordningen i Stadshotellets stora sal 21 mars 1907 fick publiken sig till livs enligt följande:

- 1 Föredrag om Robert Schumann.
- 2 Kompositioner af Rob. Schumann
 - a. Två stycken ur ”Bilder aus Osten”. (Piano 4 händer)
 - b. Sångar vid piano:
 1. An den Sonnenschein. 2. Waldesgespräch. 3. Widmung. (Sopran)
 - c. Två stycken ur ”Märchenbilder”. (Violin)
 - d. Zigenarlif. (Soli, kör och piano)

Solister: Fru A. Levertin (sopran), frk. M. Stangenberg (sopran),
herrar A. Elliot (piano), S. Sjöberg (piano), C. Stjernberg (violin).

Ackomp: Herr A. Elliot

Föredragshållare och dirigent: Herr Svante Sjöberg.

Genomförandet t. ex. när J. S. Bach avhandlades 8 april 1910 genomfördes så enligt följande:

- 1 Om Johan Sebastian Bach, hans lif och verk. Föredrag af herr Sjöberg.
- 2..a) Tre preludier, c-moll, E-dur, F-dur för piano (Herr Elliot)
b) Gavotte, Bourrée “ “
- 3 Largo ur dubbelkonsert d-moll för 2 violiner (Herrar C. Stjernberg och E. Schmiterlöv)
- 4 Aria ur kantaten ”Ich hatte viel Bekümmernis” (Frkn M. Petersson)
- 5 a) Gavotte. b) Air för piano (Herr C. Stjernberg)
- 6 Aria ur Pingstkantaten (Fru Helga Heilborn)
- 7 Adagio ur dubbelkonsert c-moll för 2 violiner (Hrr C. Stjernberg och E. Schmiterlöv)

Ungefär på detta sätt förflöt verksamheten i Musikföreningen till år 1913. Föreningen fanns till 1971 då den somnade in. Det har ju för övrigt funnits så mycket andra körer i staden under senare år vid sidan av kyrkokörerna. De som nu fortfarande minns Musikföreningen förknippar den nog endast som en blandad kör. Så var det förvisso också under dess senare år. I de ovanstående programmen ser vi dock namnen på flera instrumentalister (och några till fanns det) som var medlemmar i föreningen.

Vad gäller Svantes egen medverkan kan vi konstatera, och det är väl inte så känt, att vid konserter kunde han även vara solosångare och altviolinist. En konsert 23 jan. 1909 i stadshotellets stora sal kl. 7,30 e.m. hade sålunda nedanstående program.

1. Damkör ur Håtunaleken	(Fru Anna Levertin)	Aug. Körling
2. Sopransolo ur Paradiset och Peri'n	”	R. Schumann
3. Två satser ur stråkkvartett i d-moll	I. Allegro moderato
II. Andante	W. A. Mozart
(Herrar C. Stjernberg, N. Roth, S. Sjöberg, A. Stjernberg)		
4. a) ur Op. Vårdrottningen	Duetter, (fruar Fehrman	C. W. Gluck
b) Vårjubel	och Wikström)	Ferd. Bengzon
5. a) Elegie	Violin och piano, (C. Stjernberg)	S. Sjöberg
b) Prelude	” ” ” ”	Chr. Sinding
6. a) ”Nun ist der Sommer gegangen”	Sånger för sopran	S. Sjöberg
b) Wiegenlied	(fru A. Levertin)	”
c) Vaaren		S. von Kock
7. Ur Ett Folk II. Sverige (kör)		W. Stenhammar
- Vid pianot: *Herrar Elliot, Stjernberg och Sjöberg*
Dirigent: *Svante Sjöberg*

Programmen genom åren finns i Musikföreningens historik ganska utförligt beskrivna. Ovanstående torde vara ganska unikt i sitt slag när det gäller konstellationerna på de medverkande. Sålunda framträdde **Svante Sjöberg** alltså som:

Altviolinist i stråkkvartett (det var i Mozarts s. k. barnsängskvartett KV 421)

Kompositör (med 3 stycken)

Pianist och

Dirigent

Det fattas bara att **Svante** spelat orgel också, det som han lär ha varit allra bäst på. Tilläggas kan så även att den gode Carl Stjernberg som senare var Karlskrona Orkesterförenings förste konsertmästare i många år här framträdde som både violinist och pianist vid konserten.

Det som hände år 1913 i Karlskronas musikliv var att Karlskrona Orkesterförening bildades. Som huvudskapare får tveklöst **Svante Sjöberg** räknas. Härvid kom ytterligare en verksamhet till i staden under Svantes ledarskap. Vid det första konstituerande sammanträdet där, 11 dec. fanns polismästaren och rådmannen Lars Levertin, ordf. vidare musikedirektör **Svante Sjöberg**, kaptenen E. Schmiterlöv, dåv. sergeanten H. Lundberg och handlanden Carl Stjernberg.

Som ett litet kuriositet över orkesterföreningens ekonomi det första spelåret 1913-1914 kan nämnas följande från ett sammanträde 28 sept. 1914:

Det befanns, att behållningen av konserterna under verksamhetsåret 1913-1914 uppgick till den ståtliga summan av 71 kr. och 6 öre ... och beslöt de närvarandena att fördela den befintliga behållningen av de givna konserterna emellan de herrar yrkesmusici, som däri medverkat.

Ja, det är skillnad mot konserter i modern tid som alltid går med förlust.

Föreningens första stadgar antogs 18 maj 1916. Det hette där i §1 att ***"Föreningen har till ändamål att emot en billig avgift göra god orkestermusik känd och värderad av en större allmänhet"*** – Man hade nu en liten symfoniorkester bestående av fritidsmusiker som tillsammans med bl. a. militärmusiker var besjälade av symfonimusik. Under åren fram till 1928 kom militärmusikerna där företrädesvis från Grenadjärregementets musikkår. När denna då lades ned fanns fortfarande musiker från de 2 återstående, Flottans och Kustartilleriets musikkårer som kunde medverka vid behov. Även musiker från restauranger och kaféer kunde engageras.

Några ytterligare instrumentalister och sångsolister under dessa tidiga år, verksamma både i Musikföreningen och Orkesterföreningen vill jag beskriva här.

Rådman Lars Levertin
(1865-1940) Bild: Kungl. Bibl.

Sopranen Anna Levertin
(1865-1956) Bild: Kungl. Bibl.

Ja, Lars och Anna Levertin var två betydande musikpersonligheter under sin tid. Lars var född i Stockholm, studerade juridik men även violinspel vid musikkonservatoriet i hemstaden. Anna, född Hjort studerade sång både i Stockholm och Paris. Hon kom så att turnera med W. Stenhammar och förutspåddes en internationell karriär. Men så gifte hon sig med Lars och hamnade i Karlskrona 1898. Deras musikverksamhet kom sedan att uppmärksammas i alla tänkbara sammanhang (framförallt i Musikföreningen och Orkesterföreningen). Anna gjorde sitt sista offentliga framträdande 1925, dock verkade hon fortfarande därefter som sångpedagog. Paret fick en dotter, Ester Vilhelmina, journalist, född 1904.

Svante Sjöberg gav sig på framföranden av väldigt många oratorier där Musikföreningen och Orkesterföreningen samarbetade. Två andra sångerskor som därvid ofta framträdde var de 2 nedanstående.

Fröken Gertrud Sandquist (alt)
(1885-1963) Bild: Musikf. K-a

Fröken Malin Stangenberg (sopran)
(1867-1953) Bild: Musikf. K-a

Man ser av konsertprogrammen att Gertrud trivdes bra att framträda tillsammans med sin tidigare lärare, sångpedagogen Anna Levertin. Gertruds bror, Arvid spelade fagott i Orkesterföreningen som fritidsmusiker. Malin Stangenberg var dotter till en tobaksfabrikör i staden (Kyrkogatan 16) och han var en allmänt musik- och kulturintresserad man. Det blev otaliga framträdanden av dessa sångerskor, särskilt då i oratoriesammanhang. Gertrud flyttade så småningom till Stockholm men Malin förblev hemstaden trogen. Bägge förblev ogifta.

En kantat av **Svante** komponerad 1913 och även framförd samma år vid en konsert 5:e dec. i stadshotellets stora sal hade benämningen "Kantat vid ett jubileum (ord av Axel Strömsten) Komp. för manskör tenor och barytonsolo orgel och piano", Solister: Herrar Groth och **Svante Sjöberg**. - Detta framfördes som en 5:e punkt i programmet. - Vem, eller vilka som jubilerade framgick ej men det framgår i annat sammanhang att det var en Odd Fellowförening i Malmö med vilken motsv. i Karlskrona hade utbyte som firade 25-årsjubileum. Vid tillfället var det alltså solosång av Nils Groth och **Svante Sjöberg**. Det kan då nämnas att Nils Groth även kom att medverka bland 1:a violinerna i Orkesterföreningen, kassör där även från dess bildande. Till yrket var han registrator vid Riksbanken. Han avled hastigt år 1920, en sann kulturbärare i staden.

Det står i lexikon att **Svante** bl. a. gjorde en konsertuvertyr. Vid en av Orkesterföreningens egna konserter 29 apr. 1917 framfördes mycket riktigt denna enl. tillgängliga uppgifter. Den har tonarten d-moll.

Musikföreningen gjorde i genomsnitt 4 konserter om året och då var en eller två av dessa i samarbete med Orkesterföreningen. I regel framfördes då ett oratorium så det blev mycket av den varan under Svantes ledarskap genom åren. (Det sista samarbetet mellan Musikföreningen och Orkesterföreningen skedde år 1970. Året efter upphörde Musikföreningen).

Orkesterföreningen gjorde vidare egna symfonikonserter 3 eller 4 st. om året, liksom under Svantes ledarskap.

Genomförda konserter av de bägge föreningarna finns dokumenterat i flera jubileumsskrifter som går att läsa. Jag går inte in här i detalj på detta utan den eventuella läsaren bör dock här kunna få en uppfattning om hur musikverksamheten i stort förflöt.

Som ett litet smakprov på vilka problem som det kunde bli under Orkesterföreningens tidiga år kan nämnas att man i orkestern önskade ha egna pukor (som ju då förstås inte behövde transporteras till och från repetitioner, stora och skrymmande som dom är). Styrelsen försökte 1916 köpa ett par från Tyskland men misslyckades på grund av licenssvårigheter. Hittills hade föreningen fått betjäna sig med ett par pukor lånade av Vendes artilleriregementes musikkår.

Det inleddes därför underhandlingar om inköp av tvenne pukor från instrumentmakare J. K. Gottfried i Köpenhamn. Ett par sådana kom också på provning och det begärdes för dessa ett pris av 180 kr. Orkesterns pukslagare meddelade emellertid den 5:e april 1917 att efter avprovningen den större av pukorna ”**blott ofullständigt lyckats släcka hans skönhetstörst**”.

Firman i Köpenhamn gick inte att kompromissa med så man valde då till slut att inhandla pukorna för det begärda priset. Med dessa pukor kom senare under detta år Musikföreningen och Orkesterföreningen i samarbete att framföra Bachs Johannespassion

Program och de medverkande vid den konserten var som följer:

Fredrikskyrkan i Karlskrona.

Musikföreningens

68:e KONSERT

Söndagen den 15 April 1917 kl. 7 e. m.

PROGRAM:

Johannes-Passionen

— Jesu lidandes historia efter Evangelisten
Johannes — tonsatt för soli,
kör och orkester
af
JOH. SEB. BACH.

Solister: Fru Anna Levertin (sopr.), fröken Gertrud Sandquist (alt), herrar Nils Fahlman (evangelisten) och Erik Elfgrén (Petrus, Pilatus) fr. Stockholm samt Axel Norrman (Jesu parti) fr. Malmö.

Orkester: Karlskrona Orkesterförening.

Orgel: Herr Alfred Andersson.

Dirigent: Svante Sjöberg.

Kommer vi till året efter, alltså 1918 så firade Orkesterföreningen 5-årsjubileum. Detta beskrevs utförligt då i lokaltidningen. Det stod där bland annat:

*”En dryg del af förtjänsten om orkesters konstnärliga framgångar falla gifvetvis på dess dirigent **Svante Sjöberg**, hvilken sedan föreningens början med säker hand ledt orkesters arbete. Då och då har någon solist lämnat sin värdefulla medverkan hvarvid det vokala inslaget gjorts af bl. a. fru Anna Levertin och fröken Gertrud Sandquist och det instrumentala af orkesters bepröfvade konsertmästare Calle Stjernberg samt violinisten Sven Kjellström”. O. s. v.*

Jag nämnde ovan att Gertruds bror, Arvid Sandquist spelade fagott i orkestern. Till yrket var han kamrer vid Flottans pensionskassa men gjorde sig också känd som en skicklig karikatyrtecknare (under namnet ”Aja Bartinskys”). Så här tolkade han **Svante Sjöberg** med sin penna: Det lär ha gått ett rykte att **Svante** måste byta krage minst fyra gånger en konsertkväll, något som både temperament och kroppsvolym gjorde fullt troligt.

Det har nämnts i vissa sammanhang att det var lättare att göra sig ett namn och bli känd i huvudstaden än i landsorten och det är väl förmodligen riktigt. Som karlskronabarn förblev **Svante** sin födelsestad trogen. Hans motsvarande samtida kollegor i Stockholm som Gustaf Nordqvist (Adolf Fredriks kyrka) och Otto Olsson (Gustav Vasa kyrka) kom att bli uppmärksammade på ett annat sätt. – Men frågan är: Hade dom lika många ”strängar på sin Lyra” som **Svante Sjöberg**?

När vi nu tänker tillbaka på hur livet förflöt under dessa tidigare år på 1900-talet så påminner mig dagens organist i Karlskrona stadsförsamling Christer Magnusson om att det då fanns mycket små möjligheter för innevånarna i staden att på ett djupare plan få musikupplevelser. Rundradion kom igång så smått först 1924 och biografier började med ljudfilm 1930 (första filmen ”Säg det i Toner”). Ja, allt detta är ju något att begrunda. På restauranger och kaféer fanns den lätta musiken representerad dock och militärmusiker spelade i allmänhet 2 gånger i veckan i Hoglands Park.

Det var alltså en annan värld man levde i, utan radio och television och datorer.

En av Svantes större kompositioner är kantaten som kom till med anledning av Fredrikskyrkans återinvigning 6 juni 1915. En omfattande restaurering av kyrkan hade då utförts under ett par års tid. (Värmeledning och elbelysning t. ex. installerades). Jag vill här ge en liten uppfattning om hur de två första sidorna i partituret ser ut. Texten till det hela är skriven av komministern Henning Johnsson.

KANTAT

VID

KYRKÖINVIGNING

AF

HENNING JOHNSON

KOMPONERAD FÖR SOPRAN- OCH BARITONSOLI,
BLANDAD KÖR, GOSKÖR OCH ORGEL

AF

SVANTE SJÖBERG

UPPFÖRD FÖRSTA GÅNGEN I FREDRIKSKYRKAN I
KARLSKRONA VID DESS ÅTERÖPPNANDE EFTER FULL-
BORDAD RESTAURERING SÖNDAGEN DEN 6 JUNI 1915.

I. Kör.

Tungt skrider pilgrimståget
Genom öknens sand,
Längtar till skuggig tillflykt
Undan solens brand. —
Hvar få vi hvila?

Högt brusa storm och vågor,
Kasta flarnet kring.
Se, hur den skummar hotfull,
Brännings hvita ring! —
Hvar finnes hamnen?

Skarpt klinga hugg och mothugg
Under lifvets strid.
Är det vår lott på jorden:
Kämpa blott och lid? —
Hvar finnes friden?

Trött kommer dagakarl från
Slutad mödas id.
Arbeta lyder lagen
Denna korta tid. —
Hvar få vi kraften?

II. Baritonsolo.

Du mänskobarn, som trängtar
Till hvila, hamn och frid,
Du dagakarl som längtar
Till kraft för ökad id!
Förgäfvess skall du söka
Ditt mål i världen nå,
Hon skall din nöd blott öka,
Men trösta ej förmå.

Nej, kom till helga rummet,
Där Herren Gud själf bor!
Dit när ej böljeskummet
Från världens ondskas stor.
Vid ordets friska flöden
Vid tempelsångens ljud
Där lyftas mänskoöden
Upp, närmare sin Gud.

IV. Kör.

Välsigna, o Gud, med din nåd och ditt ljus
Det tempel, du gifvit oss här!
Skänk ro åt hvar pilgrim från världsöknens grus,
Gif hamn den som vinddrifven är!

Låt helgade hvalfven omsluta med frid
Det hjärta, som sargats och blödt
Därute i världslifvets oro och strid!
Gif mod den som kämpat sig trött!

Dig, trofaste Gud, vare allt nu befalldt!
Din ensam är äran till sist.
Halleluja! Amen! Högtlofvad för allt
Vår Fader, vår Herre och Krist!

Nov. 1914.

III. Sopransolo med gosskör.

O min själ! Du skall dig svinga
Till det Salems berg en gång,
Där Cherubers harpor klinga
Bland de sällas segersång.
Låt ditt lof, ditt böneljud
Gå i förväg hem till Gud,
Medan än du, följd af sorgen,
Irrar utom fadersborgen!

(Sv. Ps. 500: 4.)

Karlskrona 1915. K. L. Svenssons Effers Bokindustri A.-B.

En liten anteckning av **Svante** vid uppförandet ger vid handen att det fanns tillhands då: "15 sopraner plus 15 gossopraner, 9 altar, 7 tenorer och 11 basar". Därtill var det så givetvis orgel.

Andante con molto. Kantat vid kyrkoinviigning

3.

Swante Joberg

Handwritten musical score for "The Song of Roland". The score is written on four staves, each with a different clef and key signature. The staves are labeled "Soprano", "Alt", "Tenor", and "Bass". The music is written in a simple, handwritten style. The lyrics are written below the staves. The score is for a vocal ensemble.

Soprano G major $\frac{3}{4}$

Alt G major $\frac{3}{4}$

Tenor G major $\frac{3}{4}$

Bass G major $\frac{3}{4}$

Lyrics:

The Song of Roland & Rolf & Roland y
 I do think, Roland & Roland y
 I do think, Roland & Roland y

Handwritten musical score for Organ and Piano. The Organ part is in 2/4 time, marked *Andante con moto*. The Piano part is in 3/4 time, marked *legato*. The score includes a large bracketed section for the Organ, with a *III* marking indicating a change in registration. The music features complex rhythmic patterns and melodic lines for both instruments.

mod. And.

tunzt, tunzt skri - der pil - grims - tä - get

tunzt skri - der pil - grims - tä - get

tunzt skri - der pil - grims - tä - get

tunzt skri - der pil - grims - tä - get

tunzt skri - der pil - grims - tä - get

4.

Handwritten musical score for four voices (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and piano. The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is common time (C). The lyrics are: "ge-nom ök--mens sand, län-g -- tar till skuggig". The piano accompaniment is in the right hand, with the left hand providing harmonic support. Dynamics include *p* (piano) and *cresc.* (crescendo). The score is written on five staves.

Handwritten musical score for four voices (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and piano. The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is common time (C). The lyrics are: "till flykt, un-dan so-lens brand." and "Hvar -- på vi". The piano accompaniment is in the right hand, with the left hand providing harmonic support. Dynamics include *p* (piano). The score is written on five staves.

Hur den högtidliga invigningen hade gått till kunde man sedan läsa om i tidning. Det stod bl. a. då: *"Redan en timme före den utsatta tiden var kyrkan fullsatt och då invigningen tog sin början kl. 1 e.m. voro äfven alla gångarna i kyrkan till trängsel fyllda. – Det gamla Tessinska templet ter sig nu också med sin nya, ljusa interiör helt enkelt hänförande vackert"*, o. s. v.

I tidningen kommenterades vidare Svante Sjöbergs invigningskantat och där skrevs det enl. följande: *"Omedelbart efter det kyrkoherde Pihl slutat sitt tal brusade de första mäktiga tonerna af invigningskantaten genom kyrkan. Denna har blivit tonsatt af direktör Sjöberg till text af komminister H. Johnsson. Kantaten inleddes med ett alldeles öfverraskande vackert Andante con moto af sällsynt melodisk fägring. Särskildt i första och tredje stroferna klingade sången med mycket välljud. – Andra afdelningen på kantaten upptogs af ett barytonsolo, som utfördes af direktör Sjöberg. I denna mera allvarligt hållna komposition, kom direktör Sjöbergs röst med dess mörkt färgade timbre utmärkt till sin rätt. Härefter följde ett Andante non troppo lento för sopransolo och barnkör. Solo-partiet uppbars af fru Anna Levertin, som med sin klara och varma stämma, med innerlighet och uppfattning tolkade det tacksamma och melodiösa bel canto, som utgjorde solot. Barnkörens ljusa durklang bröt sig vackert dels mot den höga sopranstämmen och dels mot det djupa ackompagnemanget på orgeln. Kantaten afslöts med ett ståtligt Andantino för kör, där man särskildt måste beundra direktör Sjöbergs ypperliga koloraturbehandling af orgelstämmen, ehu-ruvål sista repisen af finalen verkade något djärft kontrapunkterad. Efter kantatens slut vidtog högmässan"* o. s. v.

Svante Sjöberg kom att erhålla flera utmärkelser. Han tilldelades år 1918 Litteris et Artibus. År 1926 blev han riddare av Vasaorden. och år 1930 blev han medlem av Musikaliska akademien.

När han tilldelades den nämnda utmärkelsen 1918 så var det vid en liten enkel högtidlighet. En repetition i Musikföreningen 26 mars 1918 fick nämligen en särskild prägel över sig. Till denna infann sig landshövding greve Axel Wachtmeister för att till dir. **Svante Sjöberg** överlämna den honom av konungen tilldelade förnämliga förtjänstmedaljen Litteris et Artibus. Sedan landshövdingen redogjort för de stora insatser som **Sjöberg** gjort i Karlskronas musikliv och tackat honom härför överräckte han medaljen samt utbringade ett leve för den dekorerade. Dir. **Sjöberg** tackade med några få ord för utmärkelsen och sedan de skallande applåderna tystnat var det högtidliga intermezzot över och repetitionen fortsattes. - Medaljen instiftades 1852/1853 av dåvarande kronprins Karl (Karl XV) för insatser inom *vetenskap och konst*.

Ja, repetitionen fortsattes. (det var en tisdag) Vad repeterade man männ tro?. Ur skrifterna framgår att man höll på med oratoriet Paulus av Mendelssohn. Det kräver både solosångare, kör och orkester och det mesta hade man tillgång till i staden. Sopranen Anna Levertin, Musikföreningens kör och Karlskrona Orkesterförening fanns på plats plus en solosångare från föreningen (bas).

Däremot operastjärnorna fröken Signe Schillander (sopran) och Ejnar Ralf (tenor) från Stockholm samt Axel Norrman (bas) från Malmö fick hyras in till konserten som gick av stapeln i Fredrikskyrkan söndagen 21 april 1918 kl. 7 e.m. Det var en lyckosam tid för **Svante** då det fortfarande fanns inte mindre än 3 militärmusikkårer i staden. Vidare var det ett rikt musikliv på restauranger och kaféer. Ett antal musiker som var verksamma på biografer (ljudfilmen kom först år 1930) fanns också att tillgå och de bör ha varit relativt rutinerade och hade fått sina anställningar efter provspelning. På detta sätt blev det goda krafter i Karlskrona orkesterförening med blandade yrkes- och fritidsmusiker.

För **Svante** var det förstås uppdrag med avtalsenliga löner för organisttjänsten i Karlskrona stadsförsamling samt undervisningen på Högre Allmänna Läroverket och Flickskolan. Sedan får nog hans engagemang i annan musik räknas som ren ideell verksamhet. Detta var ju alltså då dirigentskapet i Musikföreningen och Orkesterföreningen i första hand. Sedan var han ju med i musikaktiviteter inom Karlskrona föreläsningsförening, KFUM m. m. Hans egen lärarverksamhet lär också ha varit ganska omfattande och bedrevs säkert till stor del på ideell grund.

I orkestern brukade konsertmästaren Carl Stjernberg och Lars Levertin sitta tillsammans. Vid en symfonikonsert i Fredrikskyrkan 4 mars 1920 blev det tillfälligt lite annorlunda som ses på fotot nedan. Man hade engagerat den store violinisten Henri Marteau och han spelade solostämman i Beethovens violinkonsert. Emellertid stod även samme tonsättares Coriolanusuvertyr på programmet och då fick Marteau vara konsertmästare. Sålunda sitter på fotot Lars Levertin på 2:a pulten närmast publiken som synes. Den mustaschprydda gamle musikdir. Ferdinand Heimdal, stämledare för 2:a violinerna sitter på podiets högra sida. Han var med i orkesterns övningar till kort före sitt frånfälle i nov. 1929 i en ålder av 81 år. Det beskrevs att han behöll sitt ungdomliga sätt även på gamla dar.

Svante poserar med någon utmärkelse på bröstet och försedd med ett fickur tillika.

Fotot är ur Blekinge museums arkivalier. Henri Marteau (1874-1934) var fransman till börd men blev svensk medborgare 1920.

Symfonikonsert i Fredrikskyrkan 4 mars 1920. (en torsdag)

Ja, det var alltså en minnesbild från år 1920.

Året efter hände också en intressant sak för orkestern. I sept. 1921 kom en ny konsertlokal till i staden och bl. a. Orkesterföreningen kom att spela där åtskilliga gånger. Den 11 dec. 1921 konserterade sålunda orkestern i Skandia biograf-teater belägen på Borgmästaregatan för första gången. Dirigent var **Svante Sjöberg**. Konsertmästare som vanligt handlanden Calle Stjernberg. Lite speciellt dessutom var, att arkitekten för den nya lokalen, Frans Evers tillhörde 1:aviolinisterna i orkestern. Programmet som framfördes var L. van Beethovens 1:a symfoni, Glucks uvertyr till *Ifigenia i Aulis*, ett Largo i *Fiss-Dur* av Haydn, Danze piemontese av Sinigaglia och Ungersk marsch av Berlioz. – Sedan år 2008 är lokalerna ombyggda till konsthall. Stora salen med scen är kvar.

Först efter att Konserthusteatern vid Stortorget invigts 4 mars 1939, då för övrigt orkestern också spelade, blev denna i stället en stadig konsertlokal för Orkesterföreningen under många år.

En liten verksamhet vid sidan av de vanliga rutinerna för **Svante** var medverkan i Odd Fellow. Åren 1920-1922 var han till och med övermästare där. Odd Feelowlogen nr 26 Blekinge kom till i sept. år 1902 och det blev alltså 10-årsjubileum 1912. Detta ägde rum i stadshotellets stora sal fast man i övrigt hade sina sammanträden i Frimurarnas hus (fram till 1977). Vid detta tillfälle framfördes en kantat som dagen till ära musiksatts av **Svante** med text av Carl Edvin Carlsson, (även han ”Broder” i logen). Närvarade vid detta högtidliga tillfälle var landshövding Axel Wachtmeister, amiral Ludvig Sidner, borgmästare Otto Holmdahl samt representanter för flera loger.

När det gäller Svante Sjöbergs familj kan noteras att han gifte sig år 1904 med Ruth, född Thorell (1882-1950). - Det finns ett litet pianostycke av **Svante** från 6 juli 1903. Det hette först ”Fantasi” men vid omskrivning kom det att benämnas ”Tankar” och tillägnades Ruth, (som blev hans fru året efter). Den beteckningen på ett pianostycke visar ju då att det var inga tankar i ord. –Kanske inspirerat av Mendelssohns ”Lieder ohne Worte”. Ruth kom att medverka i altstämman i musikföreningens kör.

Det blev fyra barn i familjen; Sonen Sven-Gösta (1908-1985) blev musikdirektör i Stockholm. Vidare dottern Brita (1905-1986) som blev skolkökslärarinna i hemstaden. Sedan också döttrarna Märta (1911-1976) och Anna-Greta (1913-1994), vilka fortfarande vistades i hemmet vid faderns död 1935. Märta flyttade 1937 till Stockholm, gifte sig 1946 och avled i Jönköping 1976 och hade då efternamnet Bergman. Anna-Greta flyttade till Malmö 1937, avled 1994 och då boende i Karlskrona med efternamnet Ovander (änka sedan 1991).

(Svante hade tre syskon, Anton, f. 1875, dekorationsmålare och lärare på yrkes-skolan, Magnus, f. 1877, målare och t.f. kyrkovaktmästare samt Signe Maria, f. 1881. Ingen av dessa finns veterligt omnämnda i något musiksammanhang).

Svante fick så småningom glädjen att se både Sven-Gösta och Brita som musikaliskt verksamma. I varje fall från år 1930 ser man fröken Brita Sjöberg som solist i enstaka arior vid konserter. Hon sjöng under de tidiga åren sopranstämmor men senare alltmera alt. Sina största lagrar firade hon troligen först efter faderns död. När Musikföreningen firade 50-årsjubileum 23 jan 1949 framfördes Händels Messias. Inhyrda solister från Stockholm var då Olle Björling (tenor), och Erik Saedén (bas). Sedan var de lokala förmågorna på plats, nämligen fru Elsa Nilsson (sopran) och så alltså fröken Brita Sjöberg (alt). Hon var där i gott och namnkunnigt sällskap som synes. - Den då unge Erik Saedén var i 24-årsåldern och kom att göra sin debut på Kungl. Teatern ett par år senare. Han avled i dec. 2009, just vid denna skrifts tillkomst. - Olle Björling, (1909-1965) var Jussi Björlings bror. Det instrumentala svarade Karlskrona Orkesterförening för med David Murgård som dirigent. Han kom alltså att efterträda **Svante Sjöberg** som organist och dirigent inom stadsförsamlingen 1936. David Murgårds dotter Elisabeth, sångerska, blev gift med Erik Saedén kan tilläggas som en ytterligare parentes.

Sonen Sven-Gösta hamnade i Stockholm som nämnts. Där fick han anställning i Solna församling. Solna kyrka har sina anor ända från 1300-talet. Några större kompositioner efter Sven-Gösta verkar det inte blivit men en hel del arrangemang för div. konstellationer som han använde i sin verksamhet. Lite hjälp från sin far **Svante** fick han t. ex. en gång när musik till domsöndagen behövdes. Han fick således skriftlig tillåtelse att använda följande musikstycke i Solna kyrka 1934. Svante hade komponerat det år 1913.

SOLNA
KYRKOSÅNGSKÖR
dirigenten

På Doms-söndagen.

(Joel 2:1, 7:15, 2:11.)

Andante con moto. (M.M. ♩ = 58)

Svante Sjöberg.

S. *Stö-ten i ba-sun på Si-on och blå-sen larm på mitt*

A. *Stö-ten i ba-sun på Si-on och blå-sen larm på min*

T. *Stö-ten i ba-sun på Si-on och blå-sen larm på min*

B. *Stö-ten i ba-sun på Si-on och blå-sen larm på min*

Ma al la landets inbyggare darra

he li ga berg

hel-ge-doms berg

Bä-f - ve, Bä-f - ve al - la de, som bo i

Bä-f - ve, Bä-f - ve al - la de som bo i

Bä-f - - - ve al - la de, som bo i lan-det!

Ty - - - Her - - rens

lan-det! Bä-f - - - ve al - la!

Ty - - - Her rens

lan-det! Bä-f - - - ve!

Ty - - - Her - - rens

Bä-f - - - ve al - la da, som bo i lan-det! Ty Her - rens

dag kom-mer, ja, den är nä - - - ra

dag kom-mer, ja, den är nä - - - ra

dag - - kom-mer, ja, den är nä - - - ra

dag kom - - - mer, den är nä - - - ra

Med tonsättarens tillstånd särtryck för Solna Kyrkosångskör. Mars 1934.

Handwritten musical score for a hymn in Swedish. The score is written on four systems of staves, each with four parts (Soprano, Alto, Tenor, Bass). The lyrics are in Swedish, and the musical notation includes various dynamics and performance instructions.

System 1:

- Lyrics: Ack! hvil-ken dag! Ty när-a är Her-rens,
- Dynamics: *p*, *oss*, *cresc. molto*, *f*, *mf*, *Herrens*, *dag*, *är*

System 2:

- Lyrics: Ack, hvil-ken dag, ack, hvil-ken dag! Ty när-a är Her-rens dag, och såsom våld
- Dynamics: *p*, *cresc. molto*, *f*, *mf*, *dim.*, *mf*, *cresc.*

System 3:

- Lyrics: från den Alls-väl-di-ge Kom-mer han. från den Alls-väl-di-ge Kom-mer, Kom-mer han. från den Alls-väl-di-ge Kom-mer, Kom-mer han.
- Dynamics: *från*, *ff*, *cresc.*, *p*, *cresc.*, *den*, *ff*, *cresc.*

System 4:

- Lyrics: Her-rens dag är stor och gån-ska för-
- Dynamics: *p*, *Herrens*, *dag*, *är*, *stor*, *och*, *gån-ska*, *för-*

Handwritten musical score for a cantata, featuring four staves with lyrics in Swedish. The score includes dynamic markings like *tansvärd*, *mf*, *f*, *ff*, *cresc.*, *Più lento.*, and *dim.*. The lyrics are: "skräck - lig, gan - ska för - skräck - lig; och gan - ska för - skräck - lig. Stö - ten i ba - sun på", "hvem, hvem kan ut - här - da", "hvem kan ut - här - da", "blå - sen larm - på min hel - ge - doms", "Si - on och blå - sen larm på min hel - ge - doms", "den hvem, hvem kan ut - här - da den?", "den hvem, hvem kan ut - här - da den?", "berg! Hvem, hvem kan ut - här - da den?", "berg! Hvem kan ut - här - da den?". The score is signed "Hörskrift af H. Lindbom" at the bottom right.

I varje fall från 1950-talet arbetade Sven-Gösta så också vid Solna Musikkola och Hagalunds kyrka (Solna församling). Denna förhållandevis nya kyrka firade 50-årsjubileum i jan. 1956. Sven-Gösta svarade då för framförande av en kantat, delvis nykomponerad och delvis arrangerad av honom.

Svante Sjöberg, (1873–1935)

När Karlskronas innevånare slog upp sin dagstidning den 19 januari 1935 fanns en omsorgsfullt utarbetad nekrolog att läsa över stadens just avlidne store son inom musikens värld. I Blekinge Läns Tidning såg man vad Lars Levertin, rådman, violinist m. m. skrivit och i Sydöstra Sveriges Dagblad vad Torsten Wall, organist i Kungl. Amiralitetsförsamlingen, gav uttryck för om sin bortgångne kollega. Lovorden över Svante Sjöbergs livsverk var något alldeles extra.

Om de i detta sammanhang nämnda två skribenterna vill jag senare ge lite ytterligare upplysningar men jag återger här först minnesorden efter **Svante Sjöberg**.

Här först vad Lars Levertin meddelade:

Bort gå de, vårt samhälles kulturbärare. Med Svante Sjöberg, som i går på morgonen efter en lång tids ohälsa fick sluta sina dagar, försvann den mäktigaste av musiklivets i Karlskrona pelare under det senaste halvseket. År 1918 avled den blide pianisten och musikentusiasten, rådmannen Arvid Elliot, vars insats till musiklivets fromma ej kan nog högt uppskattas, år 1929 följdes han av den utomordentlige violinisten – för att nu bara nämna ett av hans instrument, handlanden Carl Stjernberg, Musikföreningens i Karlskrona grundare och förste dirigent, och nu har liemannen skördat den siste och främste i triumviratet, musikdirektören, organisten, musikläraren vid Högre allmänna läroverket och Flickläroverket i Karlskrona, ordföranden i Lunds stifts organistförening och i centralstyrelsen för Sveriges allmänna organistförening, dirigenten i Musik- och Orkesterföreningarna i Karlskrona m. m. Svante Leonard Sjöberg.

Vad Svante Sjöberg betytt för musiklivet i vår stad torde vara allmänt bekant, då hans livsgärning ligger oss så nära i tiden, att den knappast kunde anses såsom avslutad, förrän dödsbudet kom.

Det är en ganska märklig bana, som nu lyktats. Född i Karlskrona den 28 augusti 1873, hade Sjöberg redan från barndomen sitt levnadsmål klart för sig. Musiker skulle han bli, och inga svårigheter – och sådana saknades ej – fingo hindra uppnåendet av de mål han föresatt sig. – Raden av den mångfald befattningar, som han ernått och utövat med den äran, och de många utmärkelser, som kommit på hans lott – han var sålunda ledamot av Kungl. musikaliska akademien, innehavare av medaljen Litteris et Artibus samt Vasariddare – bära ju vittnesbörd om hans erkända skicklighet och förmåga.

Utan att på något vis åsidosätta hans övriga egenskaper, är det enligt under-teknads förmenande såsom dirigent i våra båda förnämsta musiksammanslutningar här i staden, som han skördat sin största utmärkelse och vunnit de största framgångarna. Att i ett samhälle, som man väl trots de kommunala myndigheternas frikostighet har rättighet att kalla motsträvt, och i en tid, då musiken, i varje fall den allvarligare, står så lågt i kurs, kunna uppehålla en musikförenings verksamhet 32 år i följd, den längsta oavbrutna arbetstid, som någon dylik förening i vårt land kan se tillbaka på, är helt enkelt ett storverk och har ock allmänt erkänts såsom sådant av fackmännen i vårt land. Jämväl i den cirka 12 år yngre orkesterföreningen har Svante Sjöberg – och där alltifrån begynnelsen – varit den ledande mannen. Det är närmast i dessa Svante Sjöbergs båda verksamhetsfält, som jag har haft lyckan att samarbeta med honom, och jag har jämväl vid olika tillfällen haft glädjen att i tal och skrift värdesätta hans insatser. Ur en av mig författad uppsats om ”Teater och musik” i Karlskrona stads historia, del 3, sid. 467 – 468, tillåter jag mig citera följande:

I mars 1902 ordnades slutligen dirigentfrågan för gott – i mera än en bemärkelse – i det att direktör Sjöberg, som nu återkommit från sin resa, då valdes till föreningens dirigent, en befattning som han alltsedan dess beklätt och fortfarande bekläder. Vad Sjöberg betytt och betyder för musiklivet i Karlskrona i allmänhet och för Musikföreningen i synnerhet kan ej uppskattas nog högt. Liksom en stor, fransk monark en gång kunde identifiera sig med staten, så skulle också Sjöberg, som är något av en envåldshärskare fast av ”den upplysta despotismens” riktning, kunna säga: ”Musikföreningen, det är jag”. I själva verket skulle utan hans sällsporda energi, hängivenhet för den goda saken, och optimism även i de svåraste stunder Musikföreningen för länge sedan ha upphört att finnas till och varken kunnat fira tio- eller tjugårsjubileum, långt mindre årsdagen av sin trettioettåriga tillvaro, såsom innan detta verk lägges inför allmänhetens ögon redan torde hava skett medelst givande av föreningens etthundrade konsert. Klart är, att det även fordrats mycken skicklighet att icke blott hålla skutan flytande under alla dessa år utan även lotsa den fram emellan blindskären. Sjöberg tillträdde också befälet, synnerligen väl rustad för sitt värv. Född i Karlskrona den 28 augusti 1873, ägnade han sig, efter av-

lagd studentexamen härstades, åt allvarliga och allsidiga musikstudier vid konservatoriet i Stockholm under åren 1893 – 1897, samt avlade där efter vartannat organist-, kyrkosångare- och musiklärareexamina, varefter han fortsatte med studierna, särskilt i komposition, dels i Sverige, dels i Berlin (för den berömda kompositören Max Bruch), Sjöberg, som sålunda erhållit en gedigen musikalisk bildning, har även visat framstående egenskaper såsom kompositör. Hans mest kända verk torde vara hans Gustaf Vasa-ouvertyr för stor orkester, uppförd av flera av landets främsta symfoniorkestrar, men han har också skrivit festkantater, en violinsonat samt åtskilliga sånger m. m. Sedan 1901 är han musiklärare vid Högre allmänna läroverket, sedan 1902 organist i stadsförsamlingens båda kyrkor. Såsom bevis på det anseende S. åtnjuter hos sina ämbetsbröder må nämnas, att han sedan år 1918 är ordförande i Lunds stifts organistförening och sedan år 1926 ordförande i centralstyrelsen för Sveriges allm. organistförening.

Vad som alldeles särskilt utmärkte Svante Sjöberg såsom musiker var redbarheten, ja, man skulle kunna säga andakten i hans gärning. Stod han på gammal grund, så var det en god svensk sådan, och det var nog ej bara en tillfällighet, att hans förnämsta tonskapelse ägnats åt minnet av "Kung Gösta". Mycket skulle ytterligare vara att säga, bland annat om Svante Sjöbergs betydelse som kyrkomusiker och ledare av Stadsförsamlingens kyrkokör, vilket av naturligt skäl undandrager sig mitt bedömande.

Om människan, min och de minas trogne, avhållne vän, lärar väl blott råda en mening: han var en fridens man, fjärran från allt svek, arbetande för de höga mål, han satt såsom sin ledstjärna, var en make, familjefader och vän såsom få, och sörjes därför nu ej blott av sina närmaste utan snart sagt av hela vårt samhälle.

Lars Levertin.

Den avlidne sörjes närmast av maka, född Thorell, en son och tre döttrar, samt syskon. Sonen, musikdirektör Sven-Gösta Sjöberg, är bosatt i Stockholm.

Så långt Blekinge Läns Tidning.

Lars Levertin (bror till skalden och litteraturprofessorn Oscar Levertin) var en god stilist och van att uttrycka sig i ord. När han t. ex. i ovanstående skrev ". . .och i en tid, då musiken, i varje fall den allvarliga, står så lågt i kurs, kunna uppehålla . . ." kom jag att tänka på när Lars Levertin i ett annat sammanhang skrev att "**musiken fått ge vika för bridgen och jazzen**"- ja, det var så han uttryckte sig och hade blivit lite pessimistisk. Mycket tyder också på att det blivit en svacka i musikintresset, inte minst från publiken i staden. Under många år spelade Lars Levertin i 1:a violinstämman i Karlskrona Orkesterförening där **Svante Sjöberg** var dirigent. Både rådmannen Lars L. och hans fru sopranen och sångpedagogen Anna L. var kända musikprofiler i Karlskrona (boende på Hästkvarnsgatan 2 med sin fantastiska sjöutsikt mot Kungsbron och havet).

Här läser vi så vad Torsten Wall meddelade:

Ledamoten av Musikaliska Akademien, musikdirektör Svante Sjöberg avled i går morse efter en längre tids sjukdom. Han hade under de senaste veckorna i betydlig grad återvunnit sina krafter, varför hans hastiga bortgång var oväntad.

Svante Sjöberg var en arbetsmänniska som få. Den gärning han utfört inom Karlskrona stads musikliv kommer sent att glömmas, och spåren av densamma äro för alltid inristade i den kulturfaktor, som det lokala musiklivet utgör. Han siktade högt i sin musikergärning, han var den konstnärliga musikens store förespråkare, och lät sig aldrig påverkas av varken publikgunst eller bifall. Hans omutliga tro på den fullödiga musikens seger över dess mindre konstnärliga former var orubblig. Själv fick han kanske inte uppleva resultatet av sin gärning. För den skull blir det ett maktpåliggande värv för den eller de, som få sig anförtrött att förvalta och föra vidare, vad Svante Sjöberg påbörjat och hunnit bygga upp. Den som vet, vad som under hans ledarskap framförts för musikverk av fullödig musikalisk halt av stadens Musikförening och Orkesterförening och dessutom känner till, vad som inom lika stora eller större städer än Karlskrona blivit gjort, den vet också att i någon mån uppskatta vidden och storheten av Svante Sjöbergs livsgärning för musiken i den stad, som sett honom födas, växa upp och skänka sina bästa krafter.

Samma vackra eftermäle kan skänkas Svante Sjöbergs livsverk som kyrkomusiker inom Karlskrona stadsförsamling. Hans rykte som en sällsport duglig organist är utbrett över hela landet, och som orgelspelare var han framstående. Hans sista stora prestation ägde rum vid kyrkokörens 40-årsjubileum för ett par år sedan, då han exekverade en av Bachs mest virtuosa orgelkompositioner, något som på nedskrivaren av dessa rader gjorde ett ovanligt starkt intryck.

I över tre decennier har han haft det ansvarsfulla ansvaret för skolungdomens musikaliska utbildning såväl vid Högre allmänna läroverket som vid Högre läroverket för flickor. Hos alla dem, som hade förmånen att åtnjuta hans undervisning, har inristats minnet av en till synes kärv och fordrande lärare, men under de sista skolorn och sedan de lämnat läroanstalterna lärde de sig att förstå sin musiklärare och uppskatta honom till fullo.

Oaktat Svante Sjöberg hade så många järn i elden, kan man lugnt påstå, att inget brändes. Fredrikskyrkans kyrkokör har under hans ledning gjort sig känd som en av Lunds stifts främsta. Svante Sjöberg blev med rätta anförtrödd ledande poster inom såväl stiftets kyrkosångsförbunds som länets körförbunds styrelser. Sin största gärning utom hemstadens gränser hade han utan tvekan utfört inom Centralstyrelsen för Sveriges organist- och kantorsförening, där han beklädde den ansvarsfulla ordförandeposten. Landets organistkår står vid hans bår med odelad tacksamhet för vad han uträttat för denna förenings och dess medlemmars fromma. Att han tog sitt kall på allvar fick man bevis för senast för ett par månader sedan, då han från sitt sjukläger gjorde uttalanden i en fackbetonad polemik, som fördes i en kyrkomusikertidskrift. Hans vitalitet var enastående.

Icke nog med att han var riksordförande inom sin kår, utan han hade även som ordförande att sköta stiftets organistförening. En mindre krävande post, som han emellertid personligen satte i ära, var ordförandeskapet inom Östra och Medelstads kontrakts organistförening, vilken är Sveriges äldsta. Över allt där han förde klubban skedde det med allvar inför uppgiften och god humor i replikerna.

Det skulle föra alldeles för långt att i detalj ytterligare gå in på Svante Sjöbergs livsverk. Han var en arbetsmyra som få, vek till sin läggning, ärligheten själv i sitt arbete, självupppoffrande till bristningsgränsen och därför förklarligt nog älskad av alla han kom i beröring med. Det är sorgestämning i skolorna bland elever och kolleger, stor saknad inom Orkesterföreningen och Musikföreningen samt icke minst bland Fredrikskyrkans kyrkokörsmedlemmar, med vilka han arbetade in i det sista. I hemmet var han älskad och varmt omhuldad, och att saknaden efter honom bland familjemedlemmarna är gränslöst bitter, behöver icke ordas om.

Svante Sjöbergs livsgärning är avslutad. Men sent eller aldrig skall hans gärning glömmas. Må denne fridens man omgärdas av fridens minne!

Torsten Wall.

Torsten Wall (1902-1970)
Bild: Kungl. Amiralitetsförsaml.

Torsten Wall var ju kollega med **Svante Sjöberg** på så sätt att båda var anställda kyrkomusiker. Torsten kom till Karlskrona 1930 och vänskapen bör ha varat de fem år som därpå följde. Den var efter vad som framgår mycket på ett personligt plan där Torsten hyste en stor beundran för den äldre och rutinerade kollegan **Svante Sjöberg**. Torsten Wall blev sedan också musiklärare på Högre Allmänna Läroverket liksom **Svante** hade varit. Vid verksamheten där blev Torsten Wall en mycket värdig efterträdare med flera egna initiativ med även instrumental verksamhet då ingen kommunal musikskola ännu fanns i staden.

Efter minnen nedskrivna av karlskronaflickan Inga Sandberg-Böckman (BLT 25 juli 1983) framgår att Karlskrona Orkesterförening spelade vid

Svante Sjöbergs jordfästning. Hon var nämligen med då som cellist och kom senare att turnera med pianotrio innan hon slutligen blev bofast och pedagog på cello och piano i Härnösand, avliden 2006.

Året efter, alltså 1936, lät musikvännerna, och de var ganska många, resa vården med sitt fint utarbetade porträtt av Svante i relief (se omslagssidan). Gravvården är belägen nära kyrkogårdens sydvästra hörn. Vi ser nedan att vid avtäckningen enligt nedanstående heter det Minnesvård (ej gravvård). Man kan då undra hur bevarandet i framtiden kan gestalta sig rent rättsligt. Måtte den ej raseras. Programmet därvid var följande:

PROGRAM

vid avtäckandet av

framlidne Musikdirektören

SVANTE SJÖBERGS MINNESVÅRD

å Nya Kyrkogården i Karlskrona

1. **GRIEG:** Landkjending.
Orkestern under anförande av
Musikdirektör C. A. Gudmundsson.
2. **SJÖBERG:** Motett.
Kören under anförande av
Musikdirektör D. Murgård.
3. Kontraktsprosten Th. Pihl bjuder tackelset falla.
4. Kransnedläggning.
5. **GADE:** Morgensång.
Kören.
6. Familjen Sjöbergs tack framföres av
Musikdirektör Sven-Gösta Sjöberg.
7. Integer vitæ.
Orkestern.

Efter **Svante Sjöberg** blev de många uppdrag han haft uppdelade på flera personer. Det hade nog varit en omöjlig uppgift annars. Sålunda ser vi att organist i Stadsförsamlingen blev David Murgård som då tillika kom att leda Fredrikskyrkans kör och även Musikföreningen. Dirigent för Orkesterföreningen blev Kustartilleriets musikkårs ledare Carl Gudmundsson. Lärare i musik och sång vid Högre Allmänna Läroverket blev Amiralitetsförsamlingens organist Torsten Wall och slutligen lärare i musik och sång vid Flickskolan organisten i Augerums och Lösens församlingar Arne Stenbjörn. Under hela sin verksamma tid (till 1971) var han dessutom dir. för Sandgrenska manskören. Var och en av dessa personer kom sedan musikintresserade karlskronabor att minnas med vördnad.

J. A. KROOKS BOKHANDEL

Musik- & Pappershandel
Leksaks- & Sportaffär

Rikstelefon 260, 281. CARLSKRONA. Rikstelefon 260, 281.

Platsens största lager af Skrif-, Rit- & Postpapper,
 Räken-skaps- & Annotationsböcker samt
 alla slags Skrif- & Ritmaterialier.

Fotografi-, Brevkorts-, Poesi- & Amatör-Album.

Violiner, Guitarrer, Munspel, Stråkar, Strängar m. m.

Gemla- & utländska Leksaker.
Barnvagnar- & Sportkärror.

 Stort lager af alla slags **Sportartiklar.**

Affärsannons från 1905. Bokhandeln grundades 1862 och övergick i annan regi under namnet Bokhörnan 1969. Kom Svante Sjöberg eller hans fru någonsin att köpa en barnvagn från denna affär? - **Detta får vi aldrig veta.**

Persongalleri med sidhänvisning

Andersson, Alfred	25	Nilsson, Elsa	35
Askling, Johan A.	2-5, 18	Nordqvist, Conrad	4
Becker, O.	16	Nordqvist, Gustaf	26
Berg, Isak	4	Nordvall, Israel	4
Bergman, Märta	34	Norrman, Axel	25, 32
Björling, Jussi	35	Olsson, Otto	4, 26
Björling, Olle	35	Ovander, Anna-Greta	34
Blomberg, J. J.	4, 17	Petersson, M. frkn	21
Bruch, Max	5,16,17,41	Pihl, Thorsten	31, 44
Carlsson, Carl E.	34	Ralf, Ejnar	32
Dente, Joseph	4, 13	Roth, Alfred	13
Elfgren, Erik	25	Roth, Nils	21
Elliot, Arvid	17,19-21,39	Rudberg, Elsa	17
Engström, Peter	13	Saedén, Erik	35
Evers, Frans	34	Sandberg, Inga	43
Fahlman, Nils	25	Sandquist, Arvid	24
Fehrman, fru	21	Sandquist, Gertrud	23-26
Gellerstedt, A. T.	10	Schillander, Signe	32
Gottfried, J. K.	25	Schmitterlöv, E.	21, 22
Groth, Nils	24	Sidner, Ludvig	34
Gudmundsson, Carl	44	Sjöberg, Anton	34
Hausmann, R.	16	Sjöberg, Brita	34, 35
Heilborn, Helga	21	Sjöberg, Johan V.	2
Heimdal, Ferdinand	32	Sjöberg, Magnus	34
Heymann	16	Sjöberg, Ruth	34
Holmdahl, Otto	34	Sjöberg, Signe Maria	34
Håkansdotter, Karolina	2	Sjöberg, Sven-G.	34,35,38,41,44
Johnsson, Henning	27, 31	Solyom, Janos	13
Kjellström, Sven	13, 26	Stangenberg, Malin	20, 23, 24
Krausse	17	Stenbjörn, Arne	20, 44
Levertin, Anna	17,20,21,23-26, 31,32,41	Stenhammar, Wilhelm	23
Levertin, Ester	23	Stjernberg, Arvid	17, 21
Levertin, Lars	22,23,32,39,41	Stjernberg, Carl	13,17,20,22 26,32,34,39
Levertin, Oscar	41	Strömsten, Axel	24
Lindström, Martin	13	Thorell, Ruth	34, 41
Lundberg, Ellen	12	Wachtmeister, Axel	31, 34
Lundberg, H	22	Wahlberg, Lars	18
Lundborg, Nils	5	Wall, Torsten	20,39,42-44
Magnusson, Christer	26	Wikström, fru	21
Marteau, Henri	32	Winroth, G. E.	3
Murgård, David	35, 44		
Murgård, Elisabeth	35		

Källor och litteratur

KÄLLOR

Blekinge museums arkiv, BLM

Fotoarkiv

Klipparkiv

Liljas Blekingesamling

Karlskrona stadsförsamlings arkiv

Tidningsklipp och program

Folkbokföring

LITTERATUR

Karlskrona orkesterförening 1913-1923: Berättelse med anledning av 10-årsdagen den 11 december 1923 (1923). Karlskrona: Orkesterföreningen.

Karlsson, Leif (2006). Musikliv i Karlskrona under forna dagar.

Levertin, Lars (1930). Teater och musik. Kap. XXI i *Karlskrona stads Historia*. Vol. 3. Karlskrona: J. Bromé. S. 442-474.

Musikföreningen i Karlskrona 1899-1909: Berättelse, med anledning af 10-årsdagen den 23 januari 1909 (1909). Karlskrona: Musikföreningen.

Musikföreningen i Karlskrona 1899-1919: Berättelse, med anledning af 20-årsdagen den 23 januari 1919 (1919). Karlskrona: Musikföreningen.

Musikföreningen i Karlskrona 1899-1949 (1949). Karlskrona: Musikföreningen.

Odd Fellowlogen Nr 26 Blekinge, Karlskrona 1902-1952 (1952). Karlskrona: Odd Fellow.

Sandberg-Böckman, Inga (1983). En gammal Karlskronaflickas minnen. *Blekinge Läns Tidning (BLT)*. 1983-07-25.

ÖVRIGT

Urval ur Sven-Gösta Sjöbergs efterlämnade notmaterial.

Urval ur Karlskrona orkesterförenings program.

För personalen på Blekinge museum och Karlskrona stadsförsamling som servat mig i arbetet tackar jag härmed.

KARLSKRONA 2010

Leif Karlsson